

Opschrift

Vergadering van 12 december 2023

Nummer: 2023_MV_00667

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Jeroen Van Lysebettens: Luchtkwaliteit Gent Verbeterd

Raadslid(-leden):

Jeroen Van Lysebettens - Groen

Bevoegd: Tine Heyse

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

In het jaarrapport 2022 over de luchtkwaliteit in de Gentse haven en agglomeratie stelt de Vlaamse milieumaatschappij vast dat de luchtkwaliteit verbeterd is. Over een periode van 10 jaar zijn de concentraties aan PM2.5 en NO2 met meer dan 30% gedaald en die van PM10 met meer dan 10%, de concentraties aan zwarte koolstof zelfs met meer dan 50%. Interessant aan het rapport is dat ook een aantal lokale beleidsmaatregelen geëvalueerd worden aan het criterium van luchtkwaliteit. Daaruit blijkt bv. dat binnen de lage emissie zone, de luchtkwaliteit substantieel beter is dan buiten de lage emissie zone, wat in ieder geval op het domein van luchtkwaliteit en volksgezondheid aantoont dat dit een effectieve maatregel is. Vandaar deze vragen:

Vraag:

1. Hoe evalueert u dit rapport over de Gentse luchtkwaliteit?
2. De huidige LEZ heeft vooral invloed op de concentratie zwarte koolstof, het rapport geeft aan dat verdere verbetering mogelijk is als ook NO2 emittenten onder de LEZ vallen. Is dat het geval bij de aankomende verstrenging van de LEZ en zal dus de lucht kwaliteit verder verbeteren?
3. Een aandachtspunt is de toegenomen achtergrondvervuiling door de toegenomen houtstook in het winterseizoen van 2022 (allicht een gevolg van de energiecrisis). Het mag duidelijk zijn dat houtstook erg vervuilend kan zijn en potentieel kankerverwekkend. Overweegt de stad om hier een informatiecampagne rond te voeren en bv. de gebruikers te begeleiden naar meer duurzame verwarmingsmechanismes zoals warmtepompen?

Antwoord

Vorige week ontvingen we het recentste rapport over de luchtkwaliteit in onze stad en - *het overkomt me niet vaak*- maar bij het lezen ervan werd ik vervuld met een gevoel van trots.

Blij om te zien dat de luchtkwaliteit in onze stad de voorbije 10 jaar stelselmatig verbeterd is. Maar liefst de helft minder kankerverwekkend koolstof en een derde minder stikstof en fijn stof. U weet dat er voor kankerverwekkend roet geen normen zijn. Maar vooral ook trots om te zien dat het rapport zwart op wit aantoont dat door ons gemaakte beleidskeuzes, hoe moeilijk die ook waren én hoeveel politieke tegenstand en bagger die ook kregen, duidelijk een gemeten positieve impact hebben op de luchtkwaliteit en dus ook op de gezondheid van de Gentenaars. Ons beleid werkt. Uit het rapport blijkt duidelijk een positieve impact van de LEZ. De verklaring hiervoor?

Momenteel hebben dieservoertuigen Euro 5 en recenter, vrije toegang tot de LEZ. Deze zijn voorzien van een roetfilter, waardoor de roetuitstoot veel lager ligt dan bij oudere dieselwagens. Hierdoor heeft de LEZ een invloed op de concentraties van kankerverwekkend roet en dus ook een positieve invloed op de gezondheid van de Gentenaars.

Helaas bracht Euro 5 voor NOx in de praktijk niet veel verbetering in vergelijking met de oudere dieselwagens.

Dit wordt beter bij de verstrengingen van de LEZ op 1 januari 2026 en 1 januari 2028, waarbij enkel nog Euro 6 dieselwagens en recenter vrij toegelaten worden, respectievelijk enkel dieselwagens vanaf Euro 6d.

De luchtkwaliteit zal door deze Euro 6d wagens dus ook op het vlak van NOx nog verder verbeteren. Hiermee zullen we ook naar de richtwaarden kunnen gaan.

Ook de shift naar meer benzine en meer elektrische voertuigen, die volgens onderzoek extra versterkt wordt door de LEZ, zorgen voor een extra verbetering.

De conclusie is helder: de LEZ is en blijft een belangrijke maatregel in de strijd tegen luchtvervuiling, zeker daar we met de volgende verstrengingstrappen de focus niet alleen leggen op roet (zwarte koolstof) maar ook op stikstofdioxide (NOx).

Je vroeg ook naar de toegenomen achtergrondvervuiling door de toegenomen houtstook. Mensen die met luchtkwaliteit bezig zijn weten dat dit niet goed is voor de volksgezondheid. Uit citizen scienceprojecten weten we dat het gedrag van houtstook heel moeilijk te wijzigen is.

Wij kunnen enkel sensibiliseren. Als Stad ontraden we houtverbranding via de diverse kanalen die ons ter beschikking staan. Zo is er de website “hout-het-gezond-6-tips” met als eerste tip “Vermijd een kachel of open haard”.

Er wordt hierbij verwezen naar De Energiecentrale, die gratis renovatieadvies aanbiedt aan de Gentenaar en dit op maat van het huis en het beschikbare budget.

Waar mogelijk raadt De Energiecentrale milieuvriendelijke technieken zoals warmtepompen aan. Het gebruik van hout- of pelletkachels om de woning fossielvrij te maken, wordt door de Gentse renovatiecoaches omwille van het lokale beleid niet geadviseerd.

De website wordt in de wintermaanden bekend gemaakt via sociale media: instagram, twitter, facebook en elke keer bij momenten van slechte luchtkwaliteit wanneer het zogenaamde “stookadvies” door de Vlaamse Milieumaatschappij wordt afgekondigd.

Maar de sleutel voor een oplossing voor houtstook ligt helaas niet op het lokale beleidsniveau, maar wel bij de hogere overheid. Als stad dringen we er dan ook op aan om hier verder werk van te maken.

Wel even meegeven aan raadslid Taeldeman, die aansloot bij deze vraag voor wat houtstook betreft, dat het niet zozeer de laagste inkomensklassen zijn die hout stoken, het probleem zit eerder bij 'gezelligheids'verwarming. Mochten mensen die het breed hebben geen hout meer stoken dan zou de luchtkwaliteit al een pak beter zijn. Het probleem van energie-armoede zit veel ruimer. Wij doen er alles aan wat we kunnen om de laagste inkomens te helpen, en dat gaat veel breder dan houtstook.

Ik besluit.

Zoals ik bij het begin zei ben ik trots op de beleidskeuzes die we maakten en vooral op de positieve resultaten voor de gezondheid van alle Gentenaars.

Maar is het werk daarmee af? Neen, jammer genoeg niet.

Het rapport confronteert er ons mee dat de lucht die we inademen nog steeds negatieve gevolgen heeft voor onze gezondheid, want -hoe de Gentse luchtkwaliteit ook is verbeterd- de gezondheidskundige advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie halen we nog niet.

Dit betekent dat we als stad verder even ambitieus moeten inzetten op de luchtverontreinigende bronnen waar we kunnen en ook verder moeten aandringen bij de Vlaamse overheid tot het nemen van maatregelen die binnen hun bevoegdheid vallen.
